

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 2

DOM
2019-03-28
meddelad i
Stockholm

Mål nr: B 12522-18

PARTER (Antal motparter: 1)

Motpart
AA

Ombud:
Jur.kand. Ingemar Jeanlo
c/o Juristfirman Winblad & Jeanlo
Seglarvägen 6
593 44 Västervik

Sökande
Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Ombud:
Magnus Schmauch
Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

AA ska betala en sanktionsavgift om 40 000 kr.

Ersättning

AA yrkande om ersättning för rättegångskostnad lämnas utan bifall.

YRKANDEN M.M.

Finansinspektionen har yrkat att AA ska betala en sanktionsavgift om 70 000 kr enligt följande påstående om överträdelse.

AA har på värdepappersmarknaden i Stockholm den 2 mars 2017, kl. 10:54 och kl. 11:29, utfört transaktioner mellan två konton som han har kontrollerat.

De två transaktionerna gällde aktier i bolaget Taurus Energy B (TAUR B) (ISIN: 5E0001075102). Transaktionen kl. 10:54 gällde 13 485 aktier till ett värde om 19 533 kr och 25 öre. Transaktionen kl. 11:29 gällde 50 348 aktier till ett värde om 72 501 kr och 12 öre.

Tillsammans utgjorde transaktionerna 48,6 procent av den totala dagsvolymen och 31,4 procent av den genomsnittliga dagsvolymen för aktuellt transaktionsdatum +/- 20 handelsdagar.

Transaktionerna har inte lett till någon förändring av det verkliga ägandet av de ifrågavarande aktierna. Transaktionerna kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång och efterfrågan på aktien.

AA har inte påvisat att transaktionerna har utförts av legitima skäl.

Lagrum: 5 kap. 1 § 2 samt 6 och 21 § lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning och artikel 12.1 a i och 15 i marknadsmissbruksförordningen (EU) nr 596/2014.

AA har medgett att han genomfört de aktuella transaktionerna men har bestritt yrkandet om sanktionsavgift. Som skäl för sitt bestridande har han anfört att överträdelsen är ursäktlig. Han har också anfört att en eventuell sanktionsavgift bör bestämmas till ett lägre belopp än vad Finansinspektionen har yrkat. AA har för egen del yrkat ersättning för sina kostnader i målet.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN*Finansinspektionen*

AA har överträtt förbudet mot marknadsmanipulation i marknadsmissbruksförordningen. Hans agerande uppfyller inte förutsättningarna för

legitima skäl och godtagen marknadspraxis. AA ska därför betala den sanktionsavgift som Finansinspektionen har yrkat.

AA har lagt flera handelsorder på sådant sätt att de ledde till att han handlade av sig själv. Av åberopat material framgår att transaktionerna skett mellan AA egna konton, att det är han som lagt ordena, vilken storlek de haft och i vilken utsträckning de gått till avslut mot hans egna order.

Det krävs inte uppsåt för att hållas för ansvarig för marknadsmanipulation. Att AA har undertecknat ett depåavtal innehållandes ett avsnitt med information om marknadsmissbruk påverkar dock graden av ansvar. Det åligger depåinnehavaren att hålla sig underrättad om och följa nu nämnda villkor och regler.

Marknadsmissbrukförordningen syftar till rättvis informationsfördelning på värdepappersmarknaden. Egenhandel är ett störningsmoment som påverkar marknadsintegritet. Så som AA har genomfört transaktionerna har marknaden fått signaler om att omsättningen av den aktuella aktien varit högre än den annars skulle varit. Aktiens omsättning är en av faktorerna som påverkar dess marknadspris. De transaktionerna som AA genomfört har motsvarat 48 procent av aktiens omsatta mängd under den aktuella dagen. Av olika tänkbara former av marknadsmanipulationer är egenhandel dock en form som typiskt sett hamnar längre ned på skalan över hur allvarlig en överträdelse är.

På grund av förbudet mot egenhandel har banker egna system för att överföra aktier utanför värdepappersmarknaden. AA har först efter transaktionerna kontaktat sin bank och mottagit instruktioner om hur en överflyttning av hans innehav egentligen skulle ha gått till.

AA

Han har handlat i god tro, utan avsikt att påverka marknaden och helt i enlighet med de instruktioner han mottagit från sin bank. Agerandet var ursäktligt.

Han fick rådet av en god vän att det var förmånligt att skaffa sig ett investeringssparkonto (ISK). Med hjälp av sin bankman på Handelsbanken, BB öppnade han ett sådant konto. Syftet med de i målet aktuella transaktionerna var att överföra aktieinnehavet från ett depåkonto till ett ISK.

Han träffade BB den 26 februari 2017, alltså före transaktionerna. BB la upp ett ISK och förklarade för honom hur överföringen av aktieinnehavet skulle gå till.

Den 28 februari 2017 genomförde AA transaktionerna i enlighet med hur BB förklarar. Transaktionerna stoppades dock av banken varpå han igen tog kontakt med sin lokala bank. BB som också mottagit information om de stoppade transaktionerna, framförde vid det tillfället en helt annan uppfattning om hur överflyttningen skulle ha gått till.

UTREDNINGEN

AA har hörts.

Finansinspektionen har som skriftlig bevisning åberopat avsluts- och orderlistor samt redogörelse för genomförda affärer, uppgifter om AA depå och ISK, om totalt antal omsatta aktier i bolaget Taurus Energy B den 2 mars 2017 inklusive genomsnittlig andelsberäkning av totalomsättning utifrån de föregående respektive efterföljande 20 handelsdagarna samt delar av avtal om deltagande i

handel på Aktietorget, Nasdaq Nordic Member Rules, depåavtal och avtal om ISK samt allmänna villkor för handel med finansiella instrument.

AA har som muntlig bevisning åberopat vittnesförhör med BB tidigare bankman på Handelsbanken.

AA har sammanfattningsvis berättat följande. Han är sedan 20 år kund i Handelsbanken. Han har valt banken med omsorg i syfte att känna sig trygg. Banken har alltid gett fullständig hjälp när han genom åren gjort bostadsaffärer. Han litade på BB. En vän gav honom rådet att skaffa ett investeringssparkonto (ISK) och han läste på om kontots skattemässiga fördelar. Efter ett möte med BB där han fick processen med att skaffa ett ISK förklarad, öppnade han således ett. BB förklarade att hans aktieinnehav behövde avyttras till det nya kontot. Han uppfattade inte att det fanns någon särskild funktion på hemsidan för att genomföra överflyttningen. Han såg inga av bankens rutiner utan fick förfarandet beskrivet för sig. Idag har han en känsla av att inte heller BB egentligen visste hur man skulle göra. Efter mötet på banken åkte han hem och genomförde transaktionerna som han brukade göra när han handlade aktier över nätet och i enlighet med vad han trodde var rätt. Han är ingen trader utan hans aktiehandel syftar till ett långsiktigt ägande.

En tid efter att han genomfört transaktionerna lyste det rött på hans banksida på internet och han fick ett brev från Finansinspektionen som innehöll en varning. Han blev rädd och bestämde sig då för att åka ned till sitt bankkontor igen. På bankkontoret talade han med den högsta chefen, som inte heller visste hur man skulle gå tillväga eller att det fanns ett särskilt system för att överföra innehavet. Om inte ens den högsta chefen på ett bankkontor vet hur man ska göra, är det svårt för en vanlig människa. Han pratade också med BB som inte verkade se så allvarligt på att hans transaktioner blivit stoppade och istället sa att allt skulle lösa sig. Han fick också mer i detalj förevisat hur han egentligen skulle

gjort. *BB* verkade vid det här tillfället mer påläst. *BB* förklarade aldrig varför instruktionerna varit avvikande mellan mötena utan rättade bara till felet. Efteråt åkte hem och gjorde på det rätta sättet.

Efter händelsen ringde han till Finansinspektionen och erkände allt utan omsvep. Han hade ingen tanke på att han manipulerade marknaden eller att det skulle gå att tjäna något. Han hade heller inte den minsta tanke på att transaktionerna var otillåtna. När man öppnar ett konto får man en stor bibba papper som man bara ögnar igenom. Det är just därför man har en bankman man kan lita på. Tekniken har sprungit ifrån honom. På den gamla goda tiden tog ett avslut ett dygn. Värdet på hans innehav i den aktuella aktien har halverats. Han äger aktierna tillsammans med sin fru.

BB har sammanfattningsvis berättat följande. Han var tidigare bankman på Handelsbanken men är sedan två år tillbaka pensionerad. Han hade *AA* som bankkund i mellan 15 och 20 år. *AA* har alltid skött sig och gjort rätt för sig. *AA* var en bra bankkund som gjorde många av sina bankärenden hemifrån. Han minns att det kom en uppgift om att en aktieaffär hade stoppats men han minns inte de aktuella mötena. Han hade 800 kunder och minns inte varje kundsamtal. Han minns inte hur man från bankens sida hjälpte *AA* med förflyttningen av aktieinnehavet. Vid tidpunkten var ISK en helt ny typ av konto. Idag kan han inte minnas hur man gör för att flytta ett innehav mellan en depå och ett ISK.

DOMSKÄL

AA har genomfört transaktionerna i strid med förbudet mot marknadsmanipulation

Av artiklarna 12.1 a i och 15 i den s.k. marknadsmissbruksförordningen (EU) nr 596/2014 (fortsättningsvis MAR) framgår att utförandet av en transaktion som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument utgör marknadsmanipulation och att det är otillåtet. Till skillnad mot den straffrättsliga regleringen uppställs i förordningen inte något krav på uppsåt eller oaktsamhet. Det räcker med att de aktuella transaktionerna kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris.

Från förbudet mot marknadsmanipulation har i förordningen gjorts ett undantag för fall när transaktionen gjorts av legitima skäl och stämmer överens med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13 i förordningen. Någon marknadspraxis har inte i fastställts i enlighet med artikel 13. Undantaget är således inte tillämpligt.

AA har medgett att han genomfört transaktionerna, vilket också framgår av den skriftliga bevisningen. Av de åberopade avsluts- och orderlistorna i kombination med depåutdrag framgår att transaktionerna utgjort 48,6 procent av den totala dagsvolymen och 31,4 procent av den genomsnittliga dagsvolymen för aktuellt transaktionsdatum +/- 20 handelsdagar. Det är härigenom klarlagt att transaktionerna gett eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler i fråga om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien. AA agerande har därmed utgjort marknadsmanipulation enligt artikel 12.1 a i MAR.

AA ska betala en sanktionsavgift

AA har invänt att hans agerande har varit ursäktligt och att någon sanktionsavgift därför inte ska utgå. Tingsrätten prövar frågan om ursäktlighet särskilt och bedömer därutöver att inga andra undantag från sanktionsavgift är tillämpliga (se 5 kap. 17 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning, fortsättningsvis KompL).

En överträdelse kan vara ursäktlig om det är uppenbart att överträdelsen har begåtts av förbiseende (se prop. 2016/17:22 s. 391). En helhetsbedömning av alla relevanta omständigheter ska också göras.

AA har uppgett att han mottagit instruktioner från sin bankman BB om att han var tvungen att ”avyttra” sitt innehav i syfte att överföra det till sitt nyöppnade ISK. BB har varken kunnat bekräfta eller förneka att han gav AA en sådan instruktion.

Tingsrätten bedömer att AA uppgifter om vilka konkreta instruktioner som BB gav, är allmänt hållna och inte särskilt precisa t.ex. i fråga om mer exakt vad BB sa eller vad som i övrigt kom fram vid mötet. Utredningen är därför inte sådan att det kan sägas att AA genomfört transaktionerna i enlighet med BB uttryckliga direktiv.

Enligt vad AA själv berättat är han inte oerfaren i fråga om aktiehandel. Den instruktion som han uppfattade sig ha fått av BB dvs. att köpa aktierna av sig själv, måste anses ha varit särpräglad till sin natur och borde ha föranlett honom att ställa följdfrågor eller på annat sätt söka ytterligare information. Detta har AA emellertid inte gjort.

Det har inte ens påståtts att transaktionerna uppenbarligen begåtts av ett förbiseende och tingsrätten finner att så inte heller är fallet. AA har fått del av de allmänna bestämmelserna för aktiehandel. Han ska därför anses ha varit i vart fall oaktsam. Vid en samlad bedömning av omständigheter kring transaktionerna och vad som föregick dem anser tingsrätten att omständigheterna inte heller i övrigt är sådana att överträdelsen kan sägas vara ursäktlig. AA ska därför betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiften ska bestämmas till 40 000 kr

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska även tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått samt graden av ansvar. Därutöver ska vissa försvårande och förmildrande omständigheter beaktas. Avslutningsvis ska hänsyn tas till den berörda personens finansiella ställning och den vinst som denna har erhållit till följd av överträdelsen. (Se 5 kap. 15, 16 och 18 §§ KompL.) Finansinspektionen har inte antagit några riktlinjer för beräkningen av sanktionsavgifter vid marknadsmanipulation utan bedömningen av sanktionsavgiftens storlek ska göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Så kallad egenhandel anses som en mindre allvarlig form av marknadsmanipulation. Det har inte från Finansinspektionen gjorts gällande att det förelegat någon systemrisk eller konkret skada. Överträdelsen har karaktären av en engångsföreteelse och AA har inte erhållit någon vinst till följd av överträdelsen. Han har inte heller uppsåtligt brutit mot förbudet mot marknadsmanipulation.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT

DOM
2019-03-28

B 12522-18

Avdelning 2

Vid en samlad bedömning och med beaktande av att rådgivningen hos *BB* medför att omständigheterna får anses vara i viss mån förmildrande anser tingsrätten att sanktionsavgiften ska bestämmas till 40 000 kr.

AA yrkande om ersättning för egen rättegångskostnad

Vid denna utgång saknas förutsättningar att tillerkänna *AA* någon ersättning för hans kostnader i målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-01)

Ett överklagande ges in till tingsrätten senast den 18 april 2019 och ställs till Svea hovrätt. Prövningstillstånd krävs.

Per Lennerbrant

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.